

کلاس:	باسمه تعالی	آزمون نوبت اول
زمان: ۸۰ دقیقه	اداره آموزش و پرورش شهرستان زابل	نام و نام خانوادگی:.....
تاریخ امتحان: ۹۸/۱۰/۹	آموزشگاه: هدایت	پایه تحصیلی: یازدهم تجربی
دبیر: نهبندانی	نوبت اول دی ماه ۱۳۹۸	درس: ادبیات فارسی ۲

ردیف	سئوالات	بارم
	قلمرو فکری (۷ نمره)	
۱	معنی کنید کلماتی را که زیر آنها خط کشیده است (هر مورد ۰/۲۵ نمره) الف) بلند آن سر، که او خواهد بلندش ب) جامه‌ها افکندند و شرعی بر وی کشیدند ج) سپیده فردای گنجه با نهیب و صغیر گلوله‌های توپ روس باز شد. د) حق تعالی فرمود: برو اگر به طوع و رغبت نیاید به اکرا و اجبار برگیر و بیاور ه) جلال‌الدین محمد به اصرار مُریدان و شاگردان پدر، مجالس درس و وعظ را به عهده گرفت. خ) قوز می‌کردم و از فرط هیجان لکه می‌دویدم.	۱/۵
۲	نادرستی‌های املایی در اشعار و عبارات زیر را بیابید و صحیح آنها را بنویسید. الف) صدای محیب توپ‌ها و گلوله‌های دشمن مارا از خواب قرن‌ها بیدار کرد. ب) برای شمشیر تیز آفیت سوز در آن انبوه کار مرگ می‌کرد. ج) همچنین، هر لحظه از خضاین غیب گوهری در نهاد او تعبیه می‌کردند. د) چون یاران مولانا به آزار شمس برخواستند شمس، ناگزیر دل از قونیه برکند. ه) بسیار دعا کرد و گفت: این سلت فخر است. پذیرفتم و پاز دادم که مرا به کار نیست و قیامت سخت نزدیک است. خ) بخور تا توانی به بازوی خویش که صعیت بود در ترازوی خویش	۱/۵
۳	دستور (۴ نمره) در اشعار زیر حروف ربط را مشخص کنید و نوع آن را بنویسید. الف) یقین مرد را دیده بینده کرد شد و تکیه بر آفریننده کرد. ب) در این بود درویش شوریده رنگ که شیری برآمد شغالی به چنگ	۰/۵
۴	نقش تبعی را در عبارت زیر معین کنید. پدر جلال‌الدین محمد بن حسین خطیبی به سبب هراس از بی‌رحمی‌ها و کشتار لشکر مغول و رنجش از خوارزم شاه، ناچار از بلخ مهاجرت کرد.	۰/۵
۵	نهاد و گزاره جمله زیر را بنویسید. ما به ادبیات غنی و پُر بار خویش می‌بالیم.	۰/۵
۶	در بیت زیر نقش «م» را بررسی کنید. دریاب که مبتلای عشقم آزاد کن از بلای عشقم	۰/۵

۰/۵	۷	دو واژه بنویسید که همزه در پایان آن و دیگری در میانی واژه باشد؟ (هر مورد ۰/۲۵ نمره)
۰/۵	۸	قیده‌ها را در چهار پاره، زیر مشخص کنید. چه اندیشید آن دم کس ندانست که مژگانش به خون دیده‌تر شد چو آتش در سپاه دشمن افتاد ز آتش هم کمی سوزنده‌تر شد
۰/۵	۹	در گروه اسمی زیر هسته و وابسته را مشخص کنید. بشر متمدن
۱	۱۰	جمله معلوم زیر را مجهول کنید. دانش آموز مقاله‌ای را نوشته بود
		قلمرو ادبی (۵ نمره)
۰/۵	۱۱	در عبارت و شعر زیر آرایه ادبی «استعاره» و «تشبیه» را بیابید. الف) یک قرن بیشتر است که اختلاف و جنگ‌های داخلی مثل کاردی بر پهلوی این کشور نشسته است. ب) ولی چندانکه برگ از شاخه می‌ریخت دو چندان می‌شکفت و برگ می‌کرد
۰/۵	۱۲	مفهوم کنایی «زنخندان به جیب فرو بردن» در بیت زیر چیست؟ زنخندان فرو برد چندی به جیب که بخشنده، روزی فرستد ز غیب
۰/۵	۱۳	در بیت زیر آرایه متناقض نما را (پارادوکس) مشخص کنید. زان سوی بحر آتش گر خوانی‌ام به لطف رفتن به روی آتشم از آب خوشتر است.
۰/۵	۱۴	قسمت مشخص شده دارای چه آرایه‌ای است؟ مولانا طعن و ناسزای دشمنان را هرگز جواب تلخ نمی‌داد و به نرمی و حُسن خلق، آنان را به راه راست می‌آورد.
۰/۵	۱۵	در عبارت زیر مجاز را بیابید و مفهوم آنرا بنویسید. که حضرت جلّت به خداوندی خویش، چهل شبانه‌روز تصرف می‌کرد و در هر ذره از آن کلّ، دلی تعبیه می‌کرد.
۱	۱۶	نویسندگان آثار زیر را بنویسید. الف) روزها: (ب) مرصادالعباد: (ج) عباس میرزا آغازگری تنها: (د) لیلی و مجنون:
۱/۵	۱۷	ابیات زیر را تکمیل کنید. الف) در پی او کرد به تقلید جای ب) گفت می یافت نمیشود جُسته‌ایم ما ج) آن آشکار صنعت پنهانم آرزوست
		قلمرو فکری (۸ نمره)
۰/۵	۱۸	اشعار زیر را معنا کنید. الف) خرد را گر نبخشند روشنایی ب) گفتند به اتفاق یک سر ج) در آن دریای خون در قرص خورشید بماند تا ابد در تیره رای کز کعبه گشاده گردد این در غروب آفتاب خویشتن دید

۰/۵	مفهوم بیت زیر را بنویسید. کرم ورزد آن سر که مغزی در اوست که دون همتانند بی مغز و پوست	۱۹
۱/۵	عبارت‌های زیر را به فارسی روان امروزی برگردانید. الف) این مرد بزرگ و دبیر کافی، به نشاط، قلم در نهاد تا نزدیک نماز پیشین ب) تا شما در این آینه نقش‌های بوقلمون ببینید. ج) مردم در برابر متجاوزان ایستادند و سینه‌ها را سپر گلوله‌های آتشین ساختند.	۲۰
۰/۵	مفهوم عبارت «سراچه‌ی ذهنم آماس می‌کرد» را بنویسید.	۲۱
	درک مطلب (۴ نمره)	
۰/۵	در عبارت زیر مقصود نویسنده از قسمت‌های مشخص شده چیست؟ مردمی که به خانه‌های تاریک و بی دریچه عادت کرده‌اند، از پنجره‌های باز و نورگیر گریزان هستند.	۲۲
۰/۵	نویسنده داستان ذوق لطیف برای قصه‌های ایرانی چه ویژگی‌هایی را برمی‌شمارد؟	۲۳
۰/۵	گوینده عبارت زیر از کدام فضیلت‌های اخلاقی برخوردار است؟ آنچه دارم از خطام دنیا حلال است و کفایت است و به هیچ زیادت حاجتمند نیستم	۲۴
۰/۵	بیت زیر بیانگر چه دیدگاهی است؟ کدام دانه فرورفت در زمین که نُرس است چرا به دانه انسانیت این گمان باشد	۲۵
۰/۵	در بیت زیر کدام ویژگی مجنون را بیان می‌کند؟ گویند ز عشق کن جدایی این نیست طریق آشنایی	۲۶
۰/۵	در عبارت زیر مقصود از قسمت مشخص شده چیست؟ هیچ کس استحقاق خزانگی و خزانه‌داری آن گوهر نیافته، خزانگی آن را در دل آدم لایق بود	۲۷
۰/۵	شاعر در بیت زیر قصد بیان چه نکته‌ای را دارد؟ در آن تاریک شب می‌گشت پنهان فروغ خرگه خوارزمشاهی	۲۸
۰/۵	مفهوم کلی بیت زیر را بنویسید. برو شیر درنده باش ای دغل مینداز خود را چو روباه شل	۲۹